

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

1 มีนาคม 2550

เรียน ผู้จัดการ

บริษัทหลักทรัพย์ทุกประเภท

ผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าทุกประเภท

ที่ กตต.ช/น. (ว) 10 /2550 เรื่อง การนำส่งและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศ
สำนักงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยง
เพื่อป้องกันการให้บริการธุรกิจหลักทรัพย์เป็นช่องทางในการฟอกเงินและการสนับสนุน
ทางการเงินแก่การก่อการร้าย

สืบเนื่องจากประเทศไทยจะต้องรับการประเมินความพร้อมภายใต้โครงการประเมิน
การปฏิบัติตามมาตรฐานสากล (Report on the Observance of Standards and Codes : ROSCs)
โดยผู้เชี่ยวชาญจาก World Bank (WB) และ International Monetary Fund (IMF) ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์
2550 และก่อนหน้านี้อำนาจสำนักงานได้เปิดรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งได้มีหนังสือที่ กตต.ช/น.(ว) 47/2549
ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2549 เวียนแจ้งหลักการร่างประกาศเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการฟอกเงินและการ
สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) เพื่อให้บริษัทหลักทรัพย์และผู้ประกอบการธุรกิจสัญญา
ซื้อขายล่วงหน้าได้ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการและถือปฏิบัติไปพลาง ๆ ก่อน รวมทั้งเพื่อซักซ้อม
แนวทางเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมิน นั้น

บัดนี้ สำนักงานได้รับแจ้งจากสำนักงาน ป.ป.ง. ว่า เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2550 คณะรัฐมนตรี
อาศัยอำนาจตามตรา 25 (1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
ให้ความเห็นชอบ "มาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงิน
แก่การก่อการร้าย เรื่อง นโยบายการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การรู้จักลูกค้า/การตรวจสอบเพื่อทราบ
ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าของสถาบันการเงิน และหน่วยธุรกิจหรือผู้ประกอบการวิชาชีพที่ไม่ใช่สถาบัน
การเงิน" สำนักงานจึงขอเรียนดังนี้

1. ขอนำส่งประกาศที่ สช/น/ย/ช. 3 /2550 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการ
จัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการให้บริการธุรกิจหลักทรัพย์เป็นช่องทางในการฟอกเงิน
และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ลงวันที่ 1 มีนาคม 2550 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) มาเพื่อ
ถือปฏิบัติ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม 2550 เป็นต้นไป

(สรุปหลักการประกาศและแผนภูมิในการทำ KYC/CDD และ ongoing KYC/CDD ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 และ 3 ตามลำดับ)

2. สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และเข้าร่วม ประเมินภายใต้โครงการ ROSCs รวมทั้งความจำเป็นในการทำการค้ากับนานาประเทศ จึงจำเป็นที่ มาตรการในเรื่องนี้จะต้องใช้บังคับกับสถาบันการเงินทุกประเภทอย่างทัดเทียมกัน ทั้งในและต่างประเทศ ยกเว้น ในส่วนที่เป็นรายละเอียดสำหรับธุรกรรมการเงินแต่ละประเภท ดังนั้น สำนักงานจึงได้ยกร่าง ประกาศตามที่กล่าวในข้อ 1. ตามแนวทางในกฎหมายฟอกเงิน มาตรการของสำนักงาน ปปง. ข้อเสนอแนะของ Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) และแนวทางที่ กำหนดโดย International Organization of Securities Commission (IOSCO)

3. ประกาศที่กล่าวข้างต้นใช้กับบริษัทหลักทรัพย์สำหรับการทำธุรกิจทุกประเภท ได้แก่ การเป็นนายหน้า คำหลักทรัพย์ การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ การยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ การจัดการกองทุนรวม และการจัดการกองทุนส่วนบุคคล แต่ไม่รวม นายหน้าระหว่างผู้ค้าหลักทรัพย์ ที่ปรึกษาการลงทุน ตัวแทนจำหน่ายหลักทรัพย์ และที่ปรึกษาการเงิน

4. สำหรับบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์แต่ไม่ได้ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานโดยตรง ให้ถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือแนวทางที่กำหนดโดย หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลหลัก เช่น ธนาคารพาณิชย์ให้ถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือแนวทาง ที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น นอกจากนี้ สำหรับการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขาย ล่วงหน้า สำนักงานจะดำเนินการออกประกาศในลักษณะเดียวกันนี้ต่อไป อย่างไรก็ตาม ในระหว่างนี้ สำนักงานจึงขอความร่วมมือให้ถือปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนด โดยสมาคมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ไปพลาง ๆ ก่อน

5. สำหรับรายละเอียดนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในประกาศสำนักงานตามที่กล่าวในข้อ 1. ให้บริษัทหลักทรัพย์ถือปฏิบัติตามแนวทางที่ออกโดยสมาคมที่เกี่ยวข้องกับตน ได้แก่ สมาคมบริษัท หลักทรัพย์ (ASCO) หรือสมาคมบริษัทจัดการลงทุน (AIMC) แล้วแต่กรณี โดยสำนักงานจะยึด แนวปฏิบัติดังกล่าวเป็นหลักในการเข้าตรวจสอบบริษัทหลักทรัพย์ อย่างไรก็ตาม บริษัทหลักทรัพย์สามารถ เลือกใช้แนวทางอื่นที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกว่าก็ได้ แต่จะต้องสามารถชี้แจงหรือแสดงต่อสำนักงานได้ว่า แนวทางดังกล่าวทำให้บรรลุเจตนารมณ์ของมาตรการนี้ได้อย่างทัดเทียมกัน

6. ในกรณีที่บริษัทหลักทรัพย์จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือมาตรการเกี่ยวกับ AML/CFT ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบการกำกับดูแลหรือที่กำหนดโดยหน่วยงานอื่น ทั้งในหรือต่างประเทศ บริษัทหลักทรัพย์ควรยึดปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือแนวทาง ที่เข้มงวดกว่าหรือมีเนื้อหาที่ ครอบคลุมมากกว่า โดยพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป

อนึ่ง ในกรณีที่มีข้อสงสัย สำนักงานได้จัดทำคำถามและคำตอบเกี่ยวกับเรื่องนี้เพื่อเป็นแนวทางในการตีความและถือปฏิบัติ โดยเปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานภายใต้หัวข้อ FAQ – กลุ่มการปราบปรามการฟอกเงิน เรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตาม กรณีที่มีข้อสงสัยเพิ่มเติมสามารถสอบถามได้ที่หมายเลขต่อไปนี้

ฝ่ายกำกับธุรกิจนายหน้าและค้าหลักทรัพย์

นางณัฐจิรา จิรเสวีอนุประพันธ์ โทรศัพท์ 0-2695-9562 หรือ email : nattira@sec.or.th

นายสิทธิ์ สุนทรายุทธ โทรศัพท์ 0-2263-6048 หรือ email : sid@sec.or.th

ฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุน

นางสาวมยุรี ภาสุพันธ์ โทรศัพท์ 0-2695-9543 หรือ email : mayuree@sec.or.th

นางสาวศุภรดา ผ่องศรี โทรศัพท์ 0-2263-6040 หรือ email : subhara@sec.or.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล)

เลขาธิการ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาประกาศที่ สธ/น/ย/ข. 3 /2550 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการให้บริการธุรกิจหลักทรัพย์เป็นช่องทางในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ลงวันที่ 1 มีนาคม 2550
 2. สรุปสาระสำคัญของประกาศสำนักงาน
 3. แผนภูมิในการทำ KYC/CDD และ ongoing KYC/CDD

ฝ่ายกำกับธุรกิจนายหน้าและค้าหลักทรัพย์

โทรศัพท์ 0-2695-9562

โทรสาร 0-2695-9769

ฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุน

โทรศัพท์ 0-2695-9543

โทรสาร 0-2695-9752

สรุปสาระสำคัญของร่างหลักการประกาศสำนักงาน

เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการให้บริการธุรกิจหลักทรัพย์เป็นช่องทางในการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดสามารถใช้การทำธุรกรรมหลักทรัพย์หรือบริการที่ได้รับจากผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์เป็นช่องทางในการฟอกเงินและการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ของตลาดทุนของประเทศโดยรวม

1.2 เพื่อให้บริษัทหลักทรัพย์ให้ความสำคัญโดยจัดให้มีมาตรการที่เพียงพอในการป้องกันการฟอกเงิน รวมทั้งจัดให้มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายฟอกเงิน การถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวหรือสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินหากพบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน และการต้องร่วมรับผิดชอบในฐานะตัวการร่วมหรือผู้สนับสนุนหากพบว่าธุรกรรมของลูกค้าเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

2. บุคคลที่ใช้บังคับ

บริษัทหลักทรัพย์ (บล.) สำหรับการทำธุรกิจทุกประเภท ได้แก่ การเป็นนายหน้า ค้าหลักทรัพย์ การจัดทำหมายหลักทรัพย์ การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ การยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ การจัดการกองทุนรวม และการจัดการกองทุนส่วนบุคคล แต่ไม่รวมนายหน้าระหว่างผู้ค้าหลักทรัพย์ ที่ปรึกษาลงทุน ตัวแทนจำหน่ายหลักทรัพย์ และที่ปรึกษาการเงิน

3. สรุปหลักการที่สำคัญ

3.1 ระบบการบริหารความเสี่ยง

- บล. ต้องจัดให้มีนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการให้บริการธุรกิจหลักทรัพย์เป็นช่องทางในการฟอกเงิน โดยนโยบายดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัทและขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะถือปฏิบัติได้จริง
- บล. ต้องจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรเป็นประจำ

- บล. ต้องจัดให้มี anti-money laundering officer เพื่อให้คำปรึกษา ติดตาม และตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามกฎหมาย ประกาศฉบับนี้ แนวทางของสมาคม นโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานของบริษัท

3.2 กระบวนการรู้จักลูกค้าและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า
(Know-Your-Customer/ Client Due Diligence : KYC/CDD)

- บล. ต้องทำ KYC/CDD โดยระบุให้ได้ถึงบุคคลที่ได้รับประโยชน์และบุคคลที่มีอำนาจควบคุมหรือตัดสินใจในทอดสุดท้าย ทั้ง (1) เมื่อลูกค้าเปิดบัญชี และ (2) ตลอดช่วงเวลาที่ลูกค้ามีการทำธุรกรรมกับบริษัท (on-going KYC/CDD)
- จะต้องจัดกลุ่มเพื่อทำ KYC/CDD ตามระดับความเสี่ยงของลูกค้าเกี่ยวกับการฟอกเงิน
- บล. จะต้องจัดให้มีระบบฐานข้อมูลหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานในการเข้าถึงฐานข้อมูลที่เพียงพอ รวมทั้งจะต้องทำการติดตามข้อมูลที่มีการเปิดเผยผ่านสื่อต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดกลุ่มลูกค้าและการทำ KYC/CDD
- กรณีที่ปรากฏว่าลูกค้า บุคคลที่ได้รับประโยชน์หรือบุคคลมีอำนาจควบคุมการทำธุรกรรมในทอดสุดท้าย เป็นบุคคลดังต่อไปนี้ จะต้องจัดเป็นกลุ่มที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษและทำ KYC/CDD ในระดับที่เข้มงวดกว่าปกติ
 - เป็นบุคคลที่กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน (รวมการก่อการร้าย) ทั้งตามกฎหมายไทยหรือต่างประเทศ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามแนวทางที่ ปปง. กำหนด
 - เป็นบุคคลที่มีสถานะหรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเมือง ทั้งไทยหรือต่างประเทศ ตามแนวทางที่ ปปง. กำหนด รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามแนวทางที่ ปปง. กำหนด
 - มีสัญชาติ ถิ่นที่อยู่ แหล่งที่มาของเงินทุน การจัดตั้ง สถานที่ติดต่อ หรือสถานที่ประกอบธุรกิจ อยู่ในเขตดินแดนหรือประเทศที่ไม่ได้ประยุกต์ใช้ข้อแนะนำของ FATF หรือประเทศในกลุ่ม NCCTs ทั้งนี้ ตามแนวทางที่ ปปง. กำหนด
 - นิติบุคคลที่มีโครงสร้างการถือหุ้นหรือการบริหารงานที่ซับซ้อน
 - กองทุนต่างประเทศที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนหรือผ่านการอนุมัติจากทางการ
 - ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดส่งเอกสารหรือจัดส่งเอกสารที่มีข้อพิรุธ
 - เคยถูก บล. นั้นรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (STR)
 - ประกอบอาชีพหรือธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงตามแนวทางที่ ปปง. กำหนด

- ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษตามที่ ปปง. หรือสมาคมกำหนด
- กรณีดังต่อไปนี้อาจถือเป็นลูกค้ากลุ่มที่มีระดับความเสี่ยงต่ำและทำ KYC/CDD ในระดับที่เข้มงวดน้อยกว่าปกติได้
 - ข้อมูลเกี่ยวกับความมีตัวตนที่แท้จริงของลูกค้า ผู้รับผลประโยชน์ และผู้ที่มีอำนาจควบคุมได้มีการเปิดเผยต่อสาธารณชนอย่างเพียงพอแล้ว
 - สถาบันการเงินหรือกองทุนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทางการที่มีมาตรฐานการกำกับดูแลสอดคล้องตามมาตรฐานสากล และ บล. ได้ทำการประเมินจนมั่นใจแล้วว่าสถาบันการเงินหรือกองทุนดังกล่าวมีการทำ KYC/CDD อย่างรัดกุม
 - ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
 - อื่นๆ ตามที่สมาคมกำหนด
- ต้องไม่ยินยอมให้ลูกค้าใช้ชื่อปลอมหรือใช้ชื่อแฝงในการเปิดบัญชี
- กรณีสถาบันการเงินที่เปิดบัญชีประเภท omnibus account อาจไม่ต้องทำ KYC/CDD ไปจนถึงระดับของลูกค้าที่อยู่ภายใต้บัญชีดังกล่าว แต่ในกรณีที่เป็นการเปิดบัญชีต่างประเทศต้องจัดให้มีการประเมินความรัดกุมเพียงพอของการทำ KYC/CDD ของสถาบันการเงินดังกล่าว และต้องเสนอขออนุมัติเปิดบัญชีต่อผู้บริหารระดับสูง
- บล. ไม่สามารถมอบหมายให้สถาบันการเงินอื่นทำ KYC/CDD แทนตน ยกเว้นเฉพาะในส่วนที่เป็นการพบลูกค้า (face-to-face meeting) เมื่อลูกค้ามีการเปิดบัญชีหรือเริ่มทำธุรกรรม แต่จะต้องจัดให้มีการดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนด (third party reliance)
- การทำ on-going KYC/CDD จะต้องประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้
 - (1) การทบทวนข้อมูลเดิมของลูกค้าตามรอบระยะเวลาตามระดับความเสี่ยงของลูกค้า
 - (2) การทบทวนและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าเพิ่มเติมโดยเร็วเมื่อรู้หรือเกิดเหตุการณ์ตามที่กำหนด เช่น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของธุรกรรมหรือการชำระเงินอย่างมีสาระสำคัญ เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลลูกค้า เป็นต้น
 - (3) การตรวจสอบรายชื่อลูกค้ากับระบบฐานข้อมูลตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

- จะต้องทำ KYC/CDD ลูกค้าที่มีอยู่เดิมให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี นับจากประกาศ มีผลใช้บังคับ ยกเว้น ลูกค้ากลุ่มที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษซึ่งจะต้อง ดำเนินการให้เร็วขึ้นตามระยะเวลาที่สมาคมกำหนด

3.3 การรายงาน STR

- บล. จะต้องมีการกำหนดรูปแบบธุรกรรมที่ควรรายงาน STR ให้ชัดเจน โดยอาจ อ้างอิงตัวอย่างที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด
- จัดให้มีระบบและขั้นตอนการปฏิบัติงานในการติดตามและรายงาน STR อย่างมี ประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์
- มีมาตรการป้องกันไม่ให้มีการนำข้อมูลการรายงาน STR ไปบอกลูกค้าหรือ ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.4 การจดบันทึกและจัดเก็บเอกสารหลักฐาน

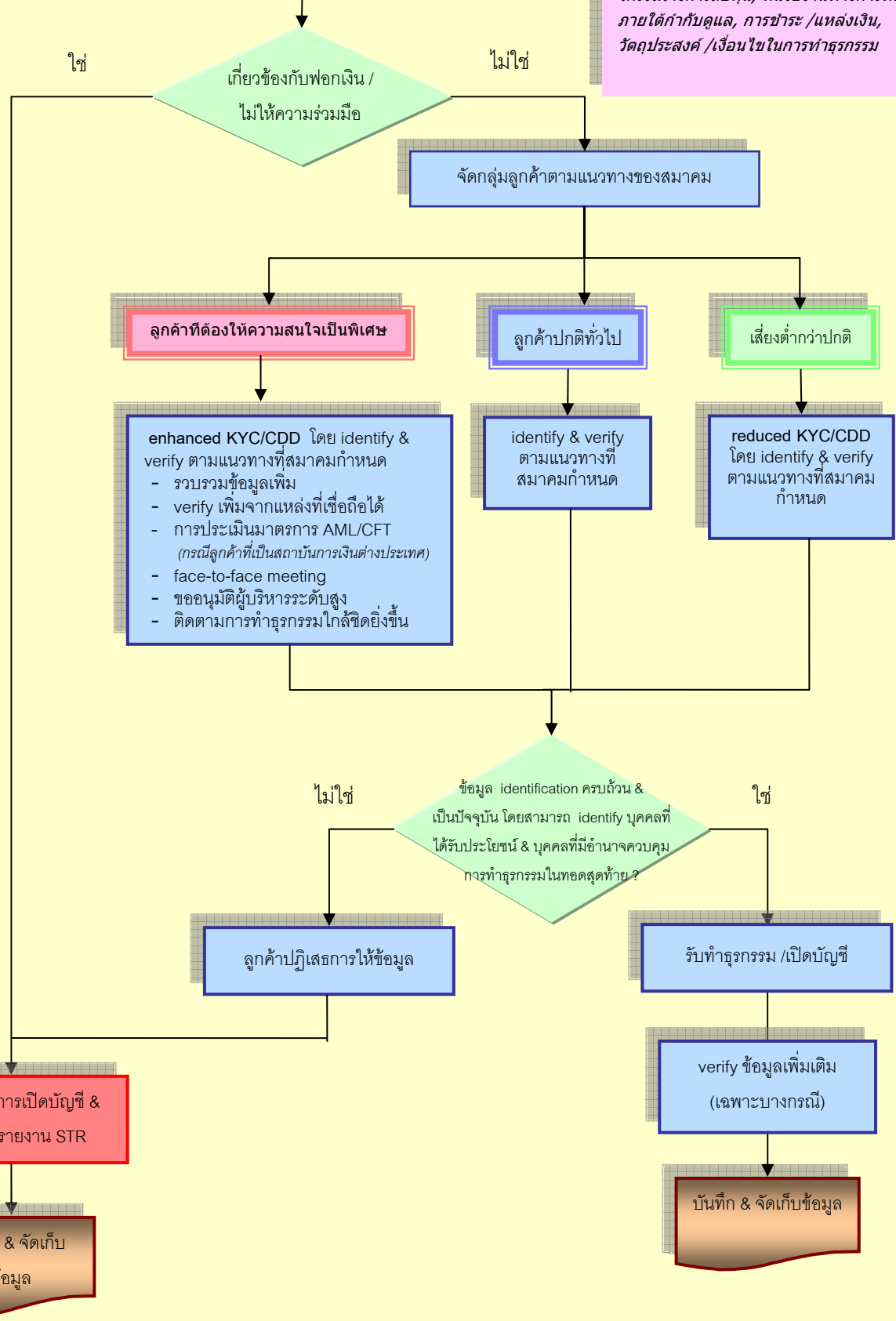
- ต้องจดบันทึกและจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการทำ KYC/CDD และการรายงาน STR ไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่ลูกค้าปิดบัญชี

การรู้จักลูกค้าและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (KYC/CDD Process)

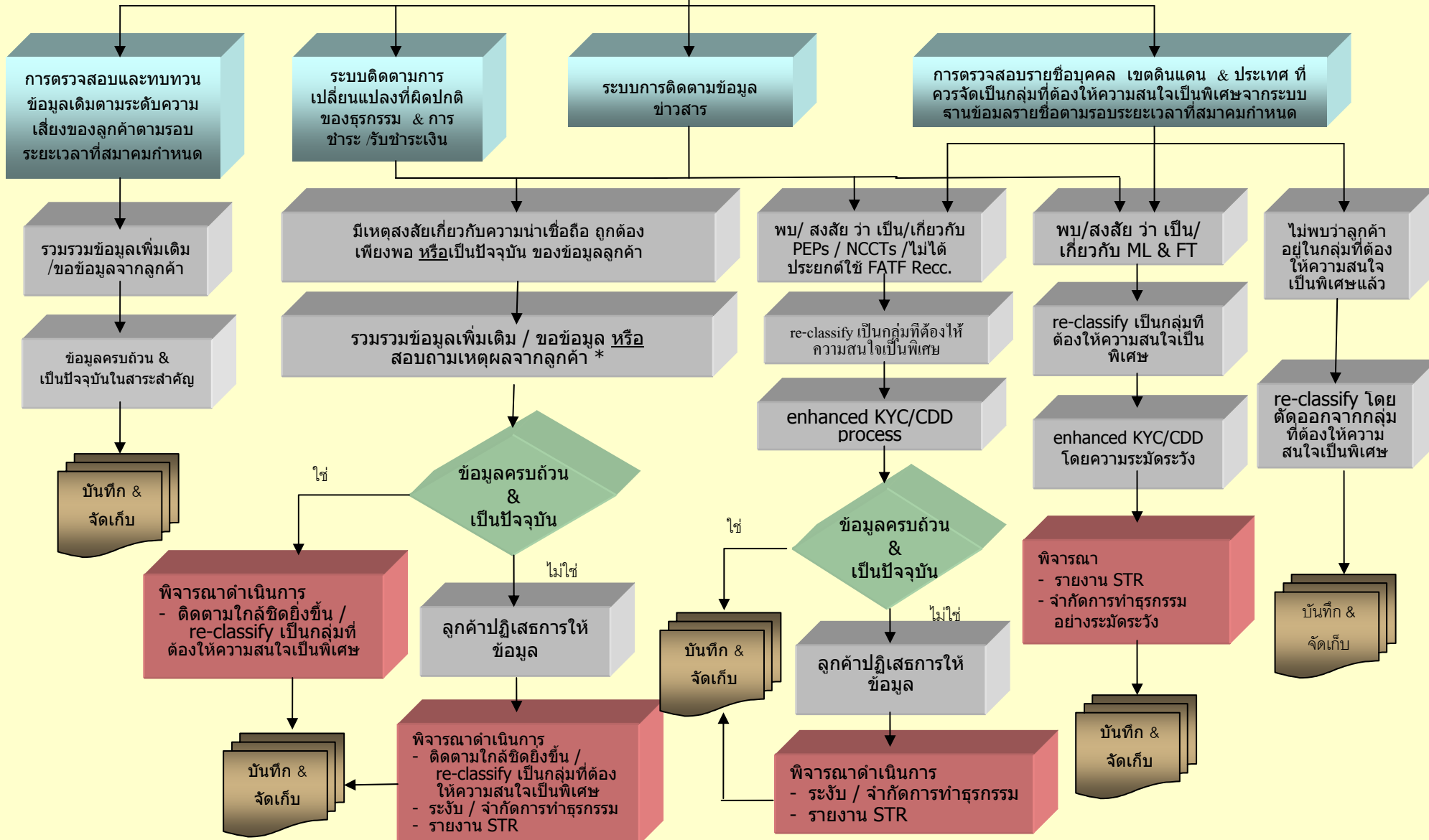
เมื่อลูกค้าเปิดบัญชีหรือเริ่มทำธุรกรรมเป็นครั้งแรก

ลูกค้ายื่นขอทำธุรกรรมและเอกสารหลักฐานประกอบตามที่สมาคมกำหนด รวมทั้งระบุรายชื่อบุคคลที่ได้รับประโยชน์ & บุคคลที่มีอำนาจควบคุมการทำธุรกรรมในทอดสุดท้าย

i.e. photo ID, สัญชาติ/ ที่อยู่/สถานที่ประกอบธุรกิจ, อาชีพ /ลักษณะธุรกิจ, บุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการทำธุรกรรมในทอดสุดท้าย, บุคคลที่มีอำนาจควบคุมการทำธุรกรรมในทอดสุดท้าย, บุคคลที่มีความสัมพันธ์ด้านครอบครัว /ธุรกิจ, โครงสร้างการถือหุ้น, หน่วยงานทางการที่อยู่ภายใต้กำกับดูแล, การชำระ /แหล่งเงิน, วัตถุประสงค์ /เงื่อนไขในการทำธุรกรรม

**การรู้จักลูกค้าและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตลอด
ช่วงเวลาที่ลูกค้ามีการทำธุรกรรมกับบริษัท (On-going KYC/CDD)**

หมายเหตุ : * เมื่อบริษัทได้รวบรวมข้อมูลแล้วพบ/สงสัยว่าเป็น/เกี่ยวกับ PEPs / NCCTs / ไม่ได้ประยุกต์ใช้ FATF Recc. หรือ ML ให้ทำตาม flow "พบ/ สงสัย ว่า เป็น/เกี่ยวกับ PEPs / NCCTs/ ไม่ได้ประยุกต์ใช้ FATF Recc." หรือ "พบ/สงสัย ว่า เป็น/เกี่ยวกับ ML" แล้วแต่กรณี